

KS. GRZEGORZ KUBLIN¹

Opole

ORCID 0000-0003-2692-7763

DOMINIKANKI WROCŁAWSKIE W NEKROLOGACH KLASZTORÓW CZESKICH I MORAWSKICH W XVIII I NA POCZĄTKU XIX WIEKU

**Wrocław Dominican nuns in the necrologies of Czech and Moravian convents
in the 18th and early 19th century**

Abstract: The Dominican Convent in Wrocław was founded in 1290-1296 by Prince Henry V the Fat and from the beginning belonged to the Polish Province of the Order of Preachers. In 1706, along with other Silesian convents, it was incorporated into the Czech Province, and between 1754 and 1810 it operated within the Silesian congregation of Blessed Ceslaus. As a result of this affiliation with the Bohemian Province, from the first half of the 18th century onward, the Wrocław Dominican nuns began to be recorded in the necrologies of Czech and Moravian monasteries – a total of 61 sisters. This article aims to present these nuns, providing not only their names but also their dates of death, ages, years of religious profession, and any additional records concerning them.

Keywords: Dominican nuns, Dominican convent in Wrocław, necrology, Bohemian Province of the Dominicans, Congregation of Blessed Ceslaus

Abstrakt: Klasztor Dominikanek we Wrocławiu został ufundowany w latach 1290-1296 przez księcia Henryka V Brzuchatego i od początku należał do prowincji polskiej Zakonu Kaznodziejów. W 1706 r. wraz z innymi konwentami śląskimi został włączony do prowincji czeskiej, a w latach 1754-1810 funkcjonował w śląskiej kongregacji bł. Czesława. Przynależność do prowincji czeskiej spowodowała, że dominikanki wrocławskie od pierwszej połowy XVIII w. były wpisywane do nekrologów klasztorów czeskich i morawskich (w sumie 61 sióstr). Artykuł ma na celu przedstawienie tychże zakonnic z podaniem nie tylko ich imion i nazwisk, lecz także dat śmierci, wieku, lat profesji zakonnej i ewentualnych innych zapisków na ich temat.

Słowa kluczowe: dominikanki, klasztor Dominikanek we Wrocławiu, nekrolog, prowincja czeska dominikanów, kongregacja bł. Czesława

W panoramę średniowiecznego Wrocławia wpisał się klasztor sióstr drugiego zakonu św. Dominika. Był on drugim z trzech konwentów żeńskich, które pod koniec XIII w. powstały w prowincji polskiej Zakonu Braci Kaznodziejów, ale pierwszym na Śląsku. Został

¹ Ks. Grzegorz Kublin, dr nauk teologicznych w zakresie historii Kościoła, postulator procesu beatyfikacyjnego Eufemii Raciborskiej. Zainteresowania badawcze: dominikanie i dominikanki na Śląsku, ze szczególnym uwzględnieniem klasztorów w Raciborzu, życie i aktywność oraz kult Eufemii Raciborskiej. E-mail: gkublin@wp.pl.

ufundowany po założeniu klasztoru w Poznaniu i przed erygowaniem konwentu w Raciborzu. Otrzymał wezwanie św. Katarzyny Aleksandryjskiej, dziewicy i męczennicy, takie samo jak w Poznaniu. Stąd dominikanki wrocławskie, podobnie jak poznańskie, były nazywane katarzynkami.

Klasztor Dominikanek we Wrocławiu, w przeciwieństwie do *monasterium* w Poznaniu² i Raciborzu³, cieszy się mniejszym zainteresowaniem historyków. Fakt ten zdumiewa, zważywszy na obfitość istniejących źródeł⁴. Przykładowo, w Archiwum Państwowym we Wrocławiu zachował się zbiór 1754 dokumentów dawnego archiwum zakonnic⁵, zaś w Archiwum Archidiecezjalnym we Wrocławiu przechowywane są akta wyborów przeorysz konwentu św. Katarzyny we Wrocławiu z lat 1692-1809⁶.

Dzieje dominikanek wrocławskich poznajemy w ogólnym zarysie głównie z literatury niemieckiej z XIX w.⁷ i początku XX w.⁸ Na gruncie języka polskiego dysponujemy tylko krótkimi przeglądami jego historii⁹ i jednym opracowaniem, w którym omówiono relacje dominikanek wrocławskich z władzami i mieszkańcami Wrocławia w okresie średniowiecza¹⁰. Otrzymaliśmy garść informacji o odpustach przyznawanych kościołowi tychże zakonnic w średniowieczu, co poruszano w ramach prezentacji odpustów wrocławskich¹¹ albo

² Zob. T. Prausmüller, *Św. Katarzyna. Klasztor Dominikanek w Poznaniu 1283-1822*, Poznań 1928; J. Wiesiołowski, *Dominikanie w miastach wielkopolskich w okresie średniowiecza*, w: *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222-1972*, red. J. Kłoczowski, t. 1, Warszawa 1975, s. 258-265; tenże, *Dominikanki poznańskie w kręgu mecenatu przedpełkowiców*, „Kronika Miasta Poznania” (dalej: KMP), 2004, nr 3, s. 109-119; P. Stefaniak, *Najstarszy polski klasztor dominikanek klauzurowych i jego mieszkanki*, KMP 2004, nr 3, s. 120-130; M. Borkowska, *Leksykon zakonnic polskich epoki przedrozbiorowej*, t. 1: *Polska Zachodnia i Północna*, Warszawa 2004, s. 105-121.

³ Zob. G. Kublin, *Wypiski z kroniki i protokołów posiedzeń rady dominikanek raciborskich*, Opole 2020, „Studia i Źródła do Dziejów Dominikanów i Dominikanek w Raciborzu”, t. 4, s. 9-32 – tam starsza literatura; tenże, *Katalog raciborskich dominikanek*, Opole 2021, „Studia i Źródła do Dziejów Dominikanów i Dominikanek w Raciborzu”, t. 5.

⁴ R. Stelmach, *Źródła do dziejów śląskich dominikanów zachowane w archiwach wrocławskich*, w: *Dominikanie. Gdańsk – Polska – Europa*, red. D.A. Dekański, A. Golembnik, M. Grubka, Gdańsk-Pelplin 2003, s. 528-529.

⁵ Inwentarz: Archiwum Państwowe we Wrocławiu (dalej: APWr), zespół 167 (Rep. 135), sygn. 51: *Archiv des Katharinen Klosters zu Breslau*; tamże, sygn. 52: *Summarische Auszüge der Urkunden des Jungfräulisch. Stifts bei St. Catharina Ordinis Praedicatorum, sive S. Dominici zu Breslau*. Dokumenty: APWr, zespół 1011 (Rep. 58): *Klasztor Dominikanek św. Katarzyny we Wrocławiu*.

⁶ Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu, sygn. V C 4 a: *Wahlen einer neuen Priorin im Dominikanerinnen-kloster S. Catharinae in Breslau*.

⁷ J. Heyne, *Dokumentirte Geschichte des Bisthums und Hochstiftes Breslau. Aus Urkunden, Altenstücken, älteren Chronisten und neueren Geschichtschreibern*, t. 1, Breslau 1860, s. 874-879; t. 2, Breslau 1864, s. 716-725; t. 3, Breslau 1868, s. 1001-1010.

⁸ G. Froböß, *Geschichte der St. Katharinenkirche in Breslau. Denkschrift zum 600-jährigen Jubiläum und zur Renovation dieser Kirche durch die evangelisch-lutherische Gemeinde 1907/08*, Breslau 1908.

⁹ Z. Antkowiak, *Kościoły Wrocławia*, Wrocław 1991, s. 118-121; E. Walewander, *Dominikański wzorzec świętości w życie i dziele Kolumby Bialeckiej 1838-1887*, Katowice 1993, s. 16-18; P. Stefaniak, *Przyjrzyjmy się dziejom. Klasztor św. Katarzyny we Wrocławiu*, „Gość Niedzielny”, 78/2001, nr 31, s. 18; P. Stefaniak, *Dzieje mniszek dominikańskich w krajach słowiańskich*, Kraków-Racibórz 2007, s. 181-188; J. Mandziuk, *Żeńskie wspólnoty zakonne w (archi)diecezji wrocławskiej*, Warszawa 2020, s. 54-55, 99, 122-123, 143-144.

¹⁰ A. Sutowicz, *Klasztor żeński i miasto jako przestrzeń realizacji ambicji społecznych i religijnych na przykładzie dominikanek wrocławskich w XIV i XV wieku*, „Świdnickie Studia Teologiczne”, 15/2018, nr 2, s. 177-200.

¹¹ K. Dola, *Odpusty w średniowiecznym Wrocławiu*, w: *Viae historicae. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Lechowi A. Tyszkiewiczowi w siedemdziesiąt rocznicę urodzin*, red. M. Goliński, S. Rosik, Wrocław 2001, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia”, t. 2306/152, s. 360; H. Manikowska, *Księga odpustów wrocławskich*, Warszawa 2016, s. CLIV-CLVIII, 132.

śląskich dokumentów odpustowych¹². Pokróćce dowiadujemy się o uposażeniu ich klasztoru w tym samym okresie¹³. W kwestii prozopografii konwentu dominikanek wrocławskich zaprezentowano w 1939 r. zestawienie 16 przeorysz i 221 pozostałych sióstr z zaznaczeniem ich pochodzenia społecznego, żyjących w okresie średniowiecza¹⁴, o czym przypomniano dopiero w 2010 r. i wysunięto wnioski¹⁵. Odnośnie do okresu nowożytnego badań nie prowadzono. Konieczne jest więc dla tego czasu rozpoznanie składu osobowego wspólnoty dominikanek wrocławskich, które może posłużyć do dalszych dociekań demograficznych, biograficznych i prozopograficznych. W tym względzie zasadne jest przedstawienie tych zakonnic, które figurują w nekrologach klasztorów czeskich i morawskich, wobec braku mortuarza wrocławskich sióstr św. Dominika.

Początki klasztoru Dominikanek we Wrocławiu nie są jasne. Nie zachował się bowiem jego dokument fundacyjny. Tenże pergamin, według relacji zakonnej z 1. poł. XVIII w., w związku z reformacją we Wrocławiu został przekazany w XVI w. dominikanom w Krakowie, gdzie pod okiem prowincjała miał być bezpieczniejszy¹⁶. Jednak we wspomnianym miejscu dokument nie zachował się. Natomiast z dokumentu Bolesława III Rozrządnego, księcia wrocławskiego, wystawionego 14 czerwca 1302 r. w Brzegu i potwierdzonego przez tegoż władcę 9 listopada tego samego roku w Rokietnicy na Dolnym Śląsku, wiadomo, że konwent ufundował jego ojciec – Henryk V Brzuchaty¹⁷. Ten ostatni panował w księstwie wrocławskim w latach 1290-1296¹⁸. Stąd zakreślony przedział czasowy przyjmuje się za czas powstania klasztoru Dominikanek we Wrocławiu, a Henryka V Brzuchatego za jego fundatora¹⁹. Jerzy Kłoczowski przypuszczał, że doszło do tego w ostatnich latach życia

¹² R. Stelmach, *Śląskie dokumenty odpustowe do końca XV w.*, w: *Klasztor w społeczeństwie średniowiecznym i nowożytnym*, red. M. Derwich, A. Pobóg-Lenartowicz, Opole–Wrocław 1996, „Opera ad Historiam Monasticam Spectantia”, t. I/2, s. 183, 187.

¹³ R. Stelmach, *Uposażenie klasztorów dominikanów na Śląsku w średniowieczu w świetle zachowanych dokumentów*, w: *Święty Jacek i dziedzictwo dominikańskie*, red. E. Mateja, A. Pobóg-Lenartowicz, M. Rowińska-Szczepaniak, Opole 2008, s. 472-475; A. Tarnas-Tomczyk, *Uposażenie fundacyjne śląskich klasztorów żeńskich do połowy XIV wieku*, w: *Sactimoniales. Zakony żeńskie w Polsce i Europie Środkowej (do przelomu XVIII i XIX wieku)*, red. A. Radziwiński, D. Karczewski, Z. Zyglewski, Bydgoszcz–Toruń, 2010, s. 224-225.

¹⁴ H. Kulig, *Die Standesverhältnisse des Breslauer Klarenstiftes im Mittelalter*, Breslau 1939, s. 66-79.

¹⁵ K. Kaczmarek, *Przyczynę do badań nad prozopografią konwentu dominikanek wrocławskich w średniowieczu*, w: *Sactimoniales*, s. 342-352.

¹⁶ Archivum Generale Ordinis Praedicatorum in Roma, Liber O/II, k. 870-871: *Memorabilia Ducalis Sancti-Monialium Coenobii Ordinis Sancti Dominici ad Divam Partheno-Martyrem Catharinam Wratislaviae in Silesia*. Przed 1945 r. rękopis o takim samym tytule znajdował się w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu, zob. G. Frobö, dz. cyt., s. 6.

¹⁷ *Regesten zur schlesischen Geschichte 1301-1315*, t. 4, wyd. C. Grünhagen, C. Wutke, Breslau 1892, „Codex diplomaticus Silesiae”, t. 16, nr 2714, s. 29; *Urkundensammlung zur Geschichte des Fürstenthums Oels bis zum Aussterben der Piastischen Herzogslinie*, wyd. W. Haeusler, Breslau 1883, nr 112, s. 143.

¹⁸ Na temat Henryka V Brzuchatego, zob. K. Jasiński, *Rodowód Piastów śląskich*, wyd. 2, Kraków 2007, s. 141-146; T. Jurek, *Henryk V Gruby (Brzuchaty)*, w: *Piastowie. Leksykon biograficzny*, red. S. Szczur, K. Ożóg, Kraków 1999, s. 421-423.

¹⁹ J. Kłoczowski, *Dominikanie polscy na Śląsku w XIII-XIV wieku*, Lublin 1956, s. 54; P. Wiszewski, *Nonnenklöster in Schlesien bis 1810. Forschungsstand und Forschungsperspektiven*, w: *Geschichte des christlichen Lebens im schlesischen Raum*, red. J. Köhler, R. Bendel, t. 1, Münster 2002, „Religions- und Kulturgeschichte in Ostmittel- und Südosteuropa”, t. 1, s. 328; J. Kłoczowski, *Wspólnoty zakonne w średniowiecznej Polsce*, Lublin 2010, „Dzieje Chrześcijaństwa Polski i Rzeczypospolitej Obojga Narodów”, t. 3, s. 199; A. Pobóg-Lenartowicz, *Początki śląskich klasztorów dominikańskich w świetle źródeł przechowywanych w archiwach czeskich i morawskich*, w: *Historia, kultura i sztuka dominikanów na Śląsku 1226-2013. W trzechsetlecie beatyfikacji bł. Czesława*, red. D. Galewski, W. Kucharski, M.L. Wójcik, Wrocław 2015, s. 20, 22; A. Sutowicz, art. cyt., s. 182.

wspomnianego księcia²⁰. Wielu badaczy opowiadało się za 1294 r.²¹ Wówczas tenże władca wyszedł z niewoli, w której trzymał go kilka miesięcy Henryk III Głogowczyk. Według niektórych historyków fundacja była wypełnieniem ślubu Henryka V złożonego w czasie więzienia i wotum za uwolnienie z niewoli²². Czas erygowania klasztoru był określany także na około 1295 r.²³ albo wskazywano 1296 r.²⁴, a w historiografii dominikańskiej spotykamy datację około 1292 r.²⁵ albo niewiarygodną – 1226 r.²⁶ Ta sprawa wymaga dalszych, pogłębianych badań.

Konwent dominikanek we Wrocławiu miał charakter wyraźnie mieszczański. Wstępowały do niego przede wszystkim córki patrycjusza tego miasta, które musiały wnieść wysoki posag. Wiadomo, że w 1337 r. wynosił on 50 grzywien w gotówce i przynajmniej 2 grzywny rocznego czynszu²⁷. Liczebność zakonnic w klasztorze była z góry ściśle określona (*numerus clausus*) i wiązała się z możliwościami ich utrzymania. *Numerus clausus* dominikanek wrocławskich ustalił 6 kwietnia 1333 r. prowincjał Maciej z Krakowa, ograniczając liczbę siostr do 60, co potwierdził 29 maja 1333 r. generał zakonu Hugo de Vaucemain²⁸. Ponadto z dokumentu rajców wrocławskich, wystawionego 7 lutego 1337 r., dowiadujemy się, że prowincjał zgodził się na powiększenie konwentu o kolejnych 10 mniszek, czyli w sumie do

²⁰ J. Kłoczowski, *Dominikanie polscy na Śląsku*, s. 307.

²¹ Przykładowo: F.A. Zimmermann, *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, t. 11, Brieg 1794, s. 165; J. Heyne, dz. cyt., t. 1, s. 874; A. Weiß, *Chronik der Stadt Breslau von der ältesten bis zur neuesten Zeit*, Breslau 1888, s. 110; A. Rathsmann, *Fragmente aus der Geschichte der Klöster und Stiftungen Schlesiens von Entstehung bis zur Zeit ihrer Aufhebung im November 1810*, Breslau 1811, s. 175; *Almanach sämtlicher Kloster- und Ritter-Orden mit ausführlicher Chronologie der schlesischen Klöster und Stifter*, Breslau 1845, s. 354; J. Woroniecki, *Św. Jacek Odrowąż i wprowadzenie Zakonu Kaznodziejskiego do Polski*, Katowice 1947, s. 231; Z. Antkowiak, dz. cyt., s. 118; K. Dola, *Dzieje Kościoła na Śląsku. Średniowiecze*, Opole 1996, „Z dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku”, t. 9, s. 89; P. Stefaniak, *Dzieje mniszek dominikańskich*, s. 181; R. Stelmach, *Uposażenie klasztorów dominikanów*, s. 472; J. Mandziuk, *Historia Kościoła katolickiego na Śląsku. Średniowiecze*, wyd. 2, t. 1, cz. 1, Warszawa 2010, s. 713; M. Borkowska, *Zakony żeńskie w Polsce w epoce nowożytnej*, Lublin 2010, „Dzieje Chrześcijaństwa Polski i Rzeczypospolitej Obojga Narodów”, t. 8, s. 332; J. Mandziuk, *Żeńskie wspólnoty zakonne*, s. 54.

²² G. Froböß, dz. cyt., s. 7; P. Stefaniak, *Dzieje mniszek dominikańskich*, s. 181.

²³ G. Froböß, dz. cyt., s. 7.

²⁴ Zob. R. Stelmach, *Źródła do dziejów śląskich dominikanów*, s. 528.

²⁵ H. Hoffmann, A. Walz, *Zur Geschichte der schlesischen Dominikaner in preußischer Zeit*, „Archiv für schlesische Kirchengeschichte”, 17/1959, s. 269.

²⁶ Moravský zemský archiv v Brně (dalej: MZABr), fond G I, sygn. 5443; Vědecká knihovna v Olomouci (dalej: VKOl), sygn. M II 99, k. 872, 877.

²⁷ *Regesten zur schlesischen Geschichte 1334-1337*, t. 7, wyd. K. Wutke, E. Randt, H. Bellee, Breslau 1923, „Codex diplomaticus Silesiae”, t. 29 (dalej: CDS 29), nr 5835, s. 139-140; J. Kłoczowski, *Dominikanie polscy na Śląsku*, s. 75.

²⁸ *Regesten zur schlesischen Geschichte 1327-1333*, t. 6, wyd. C. Grünhagen, K. Wutke, Breslau 1903, „Codex diplomaticus Silesiae”, t. 22, nr 5215, 5228, s. 183, 186.

70²⁹. W 1517 r. wspólnota liczyła 57 sióstr, 1530 r. – 66³⁰, 1746 r. – 26³¹, 1752 r. – 21³², 1756 r. – 19³³, 1760 r. – 20³⁴, 1766 r. – 13³⁵, 1774 r. – 16³⁶, 1803 r. – 19³⁷, 1810 r. – 16 zakonnic³⁸.

W 1706 r. klasztor Dominikanek we Wrocławiu, po przeszło czterech wiekach funkcjonowania w prowincji polskiej Zakonu Kaznodziejów, wraz z innymi klasztorami śląskimi został włączony do prowincji czeskiej, a w latach 1754-1810 należał do odrębnej, śląskiej kongregacji bł. Czesława³⁹. Na mocy edyktu króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III w sprawie sekularyzacji klasztorów na Śląsku, wydanego 30 października 1810 r., a ogłoszonego 19 listopada tego samego roku, konwent dominikanek wrocławskich został zamknięty. Jego likwidacja nastąpiła 13 maja 1811 r.⁴⁰ Wówczas przebywało w nim 16 zakonnic⁴¹.

Przynależność przez prawie pół wieku dominikanek wrocławskich i raciborskich oraz dominikanów śląskich do prowincji czeskiej sprawiła, że po śmierci byli oni wpisywani do nekrologów czeskich i morawskich Zakonu Braci Kaznodziejów. Dokonywano tego w celu kultywowania pamięci o nich i modlitwy za ich dusze. Nawet po 1754 r., gdy konwenty śląskie podlegały samodzielnej kongregacji bł. Czesława, nadal zamieszczano śląskich dominikanów i dominikanki w tychże księgach zmarłych⁴². W ten sposób powstały bardzo cenne źródła do badań nad śląskimi wspólnotami dominikańskimi.

²⁹ CDS 29, nr 5835, s. 139-140; *Breslauer Urkundenbuch*, t. 1, wyd. G. Korn, Breslau 1870, nr 153, s. 137.

³⁰ H. Kulig, dz. cyt., s. 59.

³¹ *Catalogus alphabeticus Fratrum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae, cum expressione, patriae, conventuum, affiliationis, dierum, mensium, annorum nativitatis, professionis et conventuum, in quibus assignati degunt. Pro anno MDCCXLVI*, Pragae 1746.

³² *Catalogus alphabeticus Fratrum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae, cum expressione, patriae, conventuum, affiliationis, dierum, mensium, annorum nativitatis, professionis et conventuum, in quibus assignati degunt. Pro anno MDCCLII*, Pragae 1752 (dalej: *Catalogus 1752*).

³³ H. Hoffmann, A. Walz, art. cyt., s. 270.

³⁴ *Directorium divini officii sacri Ordinis Praedicatorum juxta novissimum breviarium auctoritate apostolica approbatum et compositum pro Congregatione B. Ceslai in Silesia ad annum Domini MDCCLX*, Wratislaviae 1760.

³⁵ *Directorium divini officii sacri Ordinis Praedicatorum juxta novissimum breviarium auctoritate apostolica approbatum et compositum pro Congregatione B. Ceslai in Silesia ad annum Domini MDCCLXVI*, Wratislaviae 1766.

³⁶ G. Kublin, *Wykaz dominikanów i dominikanek śląskiej kongregacji bł. Czesława z 1774 roku*, „*Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*” (dalej: *RTSO*), 38/2018, nr 1, s. 232-238.

³⁷ *Catalogus FF. et SS. S. Ordinis Praedicatorum in Silesia*, Wratislaviae 1803 (dalej: *Catalogus 1803*).

³⁸ K. Dola, *Zabezpieczenie materialne zakonnic z klasztorów skasowanych na Śląsku pruskim w 1810 roku*, w: *Sekularyzacja dóbr kościelnych na Górnym Śląsku w 1810 roku*, red. F. Wolnik, Opole 2011, „*Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*”, t. 66, s. 52.

³⁹ J. Kłoczowski, *Dominikanie polscy na Śląsku*, s. 20, 171; P. Kielar, *Nieznane źródła rękopiśmienne do historii dominikanów na Śląsku w okresie reformacji*, „*Sprawozdania Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*”, 19/1971, s. 118; M.L. Niedziela, *Przejście dominikańskich klasztorów śląskich z prowincji polskiej do czeskiej w pierwszych latach XVIII w.*, „*Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*”, 41/1986, nr 4, s. 636-637.

⁴⁰ G. Froböf, dz. cyt., s. 33; M. Derwich, *Instytucje kościelne na Śląsku Pruskim skasowane na mocy edyktu kasacyjnego z 1810 r.*, w: *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, red. M. Derwich, t. 2: *Kasaty na Śląsku Pruskim i na ziemiach zaboru pruskiego*, Wrocław 2014, „*Opera ad Historiam Monasticam Spectantia*” series I, colloquia 8/II, s. 23, 50-51.

⁴¹ K. Dola, *Zabezpieczenie materialne zakonnic*, s. 52.

⁴² Zob. G. Kublin, *Raciborskie dominikanki w nekrologach klasztorów czeskich i morawskich*, „*Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*”, 37/2017, nr 2, s. 173-189; A. Pobóg-Lenartowicz, *Non omnis moriamur. Dominikanie śląscy w źródłach memoratywnych z XVIII i XIX wieku przechowywanych w archiwach czeskich i morawskich*, Opole 2023.

Analizie poddano jedenaście nekrologów dominikańskich. Wszystkie one pochodzą z klasztorów prowincji czeskiej. Dziesięć z nich (wyjątek stanowi rękopis H) zostało zapoczątkowanych w XVIII w., a pięć (nie licząc H) było kontynuowanych w XIX i na początku XX w. Przechowywane są w archiwach i bibliotekach czeskich i morawskich, głównie w Pradze i Brnie, ale także w Ołomuńcu, Pilźnie i Znojmie. Zostały one oznaczone kolejnymi literami od A do K. Większość z nich została już przedstawiona przez Annę Pobóg-Lenartowicz⁴³, ale nie wszystkie, gdyż kolejne kwerendy pozwoliły odnaleźć jeszcze dwa nekrologi. Okazuje się, że trzy przechowywane są w Narodowym Archiwum w Pradze (A, B, C), pięć w Morawskim Archiwum Krajowym w Brnie (D, E, F, J, K), po jednym w Państwowym Archiwum Okręgowym w Pilźnie (G), Morawskiej Bibliotece Krajowej w Brnie (H) i Bibliotece Naukowej w Ołomuńcu (I).

Listę dominikanek wrocławskich sporządzono na podstawie następujących nekrologów:

- A. *Catalogus fratrum et sororum sacri Ordinis Praedicatorum in Domino pie defunctorum ab anno 1700*⁴⁴. Został spisany przez Gundisalvusa Radta⁴⁵ z konwentu św. Wawrzyńca w Jablonné w Podještěí w 1768 r., a uzupełnił go i kontynuował Marcolinus Kubiček⁴⁶ z konwentu w Litomierzycach w 1893 r. Obejmuje osoby zmarłe w latach 1700-1903.
- B. *Nomina fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum ab anno jubilaeo 1701 in Provincia Bohemiae pie in Domino defunctorum*⁴⁷. Został zapoczątkowany w 1779 r. przez Theophila Starka⁴⁸, przeora klasztoru Dominikanów w Czeskich Budziejowicach. Od 1823 r. był kontynuowany przez Nepomucena Weinerta⁴⁹ z konwentu św. Wojciecha w Ústí nad Labem i wspomnianego wyżej Marcolinusa Kubička z klasztoru w Litomierzycach (1893 r.). Mieści w sobie imiona i nazwiska zmarłych z lat 1700-1900.
- C. *Nomina et cognomina amantissimorum fratrum et sororum ordinis nostri qui potissimum ab anno 1720 in Domino in hac provincia obierunt*⁵⁰. Nic nie wiemy o osobach spisujących ten nekrolog. Zawiera on informacje o zmarłych dominikanach i dominikankach z lat 1720-1883.
- D. *Nomina et cognomina defunctorum fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae ab anno 1700*⁵¹. O jego autorze nic nie wiadomo. Obejmuje osoby zmarłe w latach 1700-1918.

⁴³ A. Pobóg-Lenartowicz, *Źródła do dziejów dominikanów śląskich w archiwach czeskich i morawskich*, w: *Kościół na Śląsku. Z dziejów kultury i życia religijnego*, red. F. Wolnik, Opole 2012, „Opolska Biblioteka Teologiczna”, t. 127, s. 219-230; A. Pobóg-Lenartowicz, *Non omnis moriamur*, s. 81-88.

⁴⁴ Národní Archiv v Praze (dalej: NAp), ŘD 2.

⁴⁵ Gundisalvus Radt (Raad) OP – urodził się 7 XI 1714 r. w Mladá Boleslav, syn konwentu w Jablonné v Podještěí, profesję zakonną złożył 25 VIII 1734 r., zmarł 8 VII 1771 r. NAp, ŘD 2; *Catalogus* 1752.

⁴⁶ Marcolinus Kubiček OP – urodził się 5 sierpnia 1868 r. w Lukově u Přerova, profesję zakonną złożył 6 IX 1886 r. w klasztorze Dominikanów w Ołomuńcu, studiował w Wiedniu, święcenia kapłańskie przyjął 25 VII 1891 r., zmarł 31 XII 1909 r. w Pradze. MZABr, fond E 16, B-knihy, kart. 4, rps 9.

⁴⁷ NAp, ŘD 3.

⁴⁸ Theophilus Starek OP – urodził się 20 X 1732 r. w Pradze, syn konwentu św. Idziego w Pradze, profesję zakonną złożył 1 IX 1750 r., zmarł 25 I 1803 r. w Pradze. NAp, ŘD 3; *Catalogus* 1752.

⁴⁹ Nepomucen Weinert OP – urodził się 7 kwietnia 1794 r. w Jicinie, profesję zakonną złożył 23 VI 1819 r. w Ústí nad Labem, gdzie zmarł 19 XII 1862 r. NAp, ŘD 3.

⁵⁰ NAp, ŘD 151.

⁵¹ MZABr, fond E 16, B-knihy, kart. 4, sygn. 9.

- E. *Memoriale fratrum et sororum in Domino defunctorum*⁵². Pochodzi z klasztoru w Szumperku⁵³. Jego autor jest nieznany. Posiada wpisy dotyczące osób zmarłych w latach 1606-1783.
- F. *Nomina defunctorum fratrum et sororum Ord[ini]s Praedicat[orum] Provinciae Bohemiae ab anno MDCC*⁵⁴. Został spisany przez Mariana Geislera⁵⁵ z klasztoru w Brnie. Obejmuje zmarłych w latach 1700-1762.
- G. *Specificatio in qua notantur pie in Domino defuncti fratres et sorores Ordinis Praedicatorum ex Bohemia, Moravia et Silesia, conscripta pro venerabili conventu Egrensi S. Wenceslai a f[ratre] Norberto Dominico Göppfert, filio conventus eiusdem anno 1733 et continuata a p. f[ratre] Nepomuceno Weinert, filio conventus Austensis anno 1826*⁵⁶. Z karty tytułowej dowiadujemy się, że został spisany przez Norberta Dominika Göppferta⁵⁷ z konwentu w Chebie w 1733 r. i był kontynuowany przez Nepomucena Weinerta⁵⁸ z klasztoru Ústí nad Labem w 1826 r. Obejmuje zmarłych w latach 1703-1898.
- H. *Nomina defunctorum fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum ex Bohemia, Moravia et Silesia sub prioratu P.F. Antonini Schipp congesta. Anno 1831*⁵⁹. Nekrolog pochodzi z klasztoru w Znojmie. Karta tytułowa tego rękopisu informuje, że został on spisany w 1831 r., gdy przeorem był Antoni Schipp⁶⁰. Był kontynuowany przez nieznanych pisarzy. Obejmuje zmarłych w latach 1699-1905.
- I. *Nomina defunctorum fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae ab anno MDCC*⁶¹. Autor nekrologu jest nieznany. Zawiera on wpisy zmarłych w latach 1700-1752, ale także jeden, dokonany inną ręką, pod datą 10 maja 1761 r.
- J. *Nomina fratrum defunctorum in Provincia Boemiae, que ab annis praecedentibus conquiri poteant*⁶². Tenże spis zachował się w spuściźnie klasztoru w Znojmie. Zawiera informacje o dominikanach i dominikankach z prowincji czeskiej zmarłych w latach 1525-1734. Wydaje się, że jest brudnopisem, z licznymi skreśleniami i dopiskami. Powstał zapewne w jakimś związku ze spisem K, jednak charakter pisma obu rękopisów jest różny, a nawet istnieją różnice w utrwalonych w nich informacjach.

⁵² MZABr, fond G 10, sygn. 452.

⁵³ Zob. Wpisy: 4 II, 24 III, 8 IV, 11 V, 22 XI.

⁵⁴ MZABr, fond G 12, Cerr II, č. 166, inv. č. 280.

⁵⁵ Marianus Geisler OP – urodził się 20 VII 1696 r. w Czeskich Budziejowicach, syn konwentu brneńskiego, profesję zakonną złożył 1 IX 1715 w., zmarł 15 I 1763 r. w Brnie. NAPr, ŘD 151; Catalogus 1752; G. Kublin, *Katalog dominikanów prowincji czeskiej z 1710 roku i jego kontynuacja do 1737 roku*, Opole 2023, „Studia i Źródła do Dziejów Dominikanów i Dominikanek w Raciborzu”, t. 7, s. 130.

⁵⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Dominikáni Cheb, inv. č. 9, č. knihy 9.

⁵⁷ Norberto Dominico Göppfert OP – urodził się 2 II 1709 r. w Chebie, syn konwentu chebskiego, profesję zakonną złożył 2 VIII 1728 r., zmarł 1 V 1790 r. w Chebie. NAPr, ŘD 151; Catalogus 1752.

⁵⁸ Zob. nekrolog B.

⁵⁹ Moravská zemská knihovna v Brně, ZD Rkp. 8 (dawniej: ZD 18.IV.4).

⁶⁰ Antoni Schipp OP – urodził się 9 VII 1785 r. w Iglawie (Jihlava), syn konwentu ołomuńskiego, profesję zakonną złożył 20 X 1808 r., zmarł 3 VIII 1841 r. w Znojmie. NAPr, ŘD 151; *Catalogus fratrum Ordinis Praedicatorum ad Provinciam Bohemiae pertinentium. Anno 1813*.

⁶¹ VKOl, sygn. M I 146.

⁶² MZABr, fond E 17, B-spisy, 6/2a.

- K. *Nomina fratrum defunctorum in conventu S. Michaelis Arch-Angeli Olomucensi Ordinis Praedicatorum*⁶³. Mimo że tytuł informuje o zmarłych w konwencie ołomuńskim, to jednak tenże rejestr mieści w sobie także członków innych klasztorów dominikańskich prowincji czeskiej. Zachował się w spuściźnie klasztoru w Znojmie. Obejmuje zmarłych w latach 1525-1734. Jak zostało wspomniane, powstał w jakimś związku z rejestrem J.

Dominikanki wrocławskie, widniejące w nekrologach klasztorów czeskich i morawskich Zakonu Kaznodziejów, zaprezentowano poniżej w układzie alfabetycznym według imion i nazwisk (z końcówką *-in*, jak w źródłach). Wszystkie one były siostrami chórowymi (*sorores chorales*). Wpisy obituarne zawierają podstawowe informacje o zmarłej zakonnicy: jej imię i nazwisko, wiek (l.), lata profesji (prof.), dzień, miesiąc, rok i miejsce śmierci (tu: Wrocław), a czasem dodatkowe zapiski, np. że zmarła jako przeorysza czy podprzeorysza albo jubilatka (w tym wypadku brak konsekwencji, gdyż nie przy wszystkich dominikankach, które przeżyły 50 lat, licząc od daty złożenia ślubów zakonnych, wystąpiła ta adnotacja). Nieraz pewnych informacji brakowało albo wystąpiły tylko w jednym bądź w kilku nekrologach, lecz nie we wszystkich. Brak informacji wskazano znakiem półpauzy „–”. W wielu przypadkach wystąpiły rozbieżne dane odnośnie do wieku, lat profesji, a nawet daty śmierci i nazwiska. Zostały one podane w odpowiednich miejscach w przypisach. Przy gwiazdce odnotowano nekrologi, w których znajdowały się poszczególne dominikanki. Wykaz sióstr przedstawia się następująco:

Agnes Titschin¹ – zm. 27 VI² 1764, mając l. 34, prof. 14.

¹ Titelin [!] *A, D, E, G, H*

² 27 V i 26 VI [!] *B*

* *A; B; D; E; G; H.*

Agnes Wunderlichin – zm. 4 III 1731, mając l. 40¹, prof. 20².

¹ 51 *J; – I*

² – *C, I, J, K*

* *A; B; C; D; E; F; G; I; J* (błędnie, że zmarła w Raciborzu); *K.*

Alberta¹ Sartorin – zm. 11 IX 1764, mając l. 66², prof. 47.

¹ Albertina *A, B*

² 64 *B*

* *A; B; C; D; E; G; H.*

Amalia Seidlitzin¹ – zm. 1 III 1769, mając l. 72, prof. 56, jubilatka.

¹ Seidlitzkin *A, C*

* *A; B; C; D; E; G; H.*

Angela Sommerin¹ – zm. 26 XII 1747², mając l. 59³, prof. 39⁴, jako przeorysza.

¹ Somerin *A, G*

² 1748 *C*

³ – *I*

⁴ – *I*

* *A; B; C; D; E; F; G; H; I.*

⁶³ MZABr, fond E 17, B-spisy, 6/2b.

Antonia Harnischerin¹ – zm. 7² VIII 1751, mając l. 68³, prof. 52⁴, jubilatka.

¹ Harnisherin *I*

² 8 [!] *H*

³ 48 [!] *A*; – *I*

⁴ 25 [!] *A*; – *I*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*; *H*; *I*.

Antonia Trautmannin¹ – zm. 13 XII 1795, mając l. 54, prof. 28.

¹ Trautmanin *A*; Trautmanin *H*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *H*.

Apollonia Nusselin¹ – zm. 11² VIII 1739³, mając l. 72⁴, prof. 54⁵.

¹ Nesselin *F*; Fluselin *H*; Nuselin *I*

² 13 *G*

³ 1730 [!] *A*

⁴ – *I*

⁵ 45 [!] *H*; – *I*

* *A*; *B*; *C*; *E*; *F*; *G*; *H*; *I*.

Augustina Siegstockin – zm. 15 II 1717, mając l. 27, prof. 11.

* *F*.

Augustina Sulkowskin¹ – zm. 18² VI 1777, mając l. 66, prof. 47.

¹ Sulkestkin i Sulikowskin *B*; Sulkovskin *E*, *G*

² 17 i 18 *B*

* *A*; *B*; *E*; *G*.

Benedicta Fridrichin¹ – zm. 7² X 1781, mając l. 31³, prof. 3.

¹ Friderichin *A*; Friderichin *B*; Friedrichin *C*

² 6 *B*; 8 *D*

³ 30 *A*; 32 *D*, *H*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *G*; *H*.

Benedicta Mühlmannin – zm. 15 V 1732, mając l. –, prof. –.

* *F*.

Benedicta Romfeldin – zm. 13 VI¹ 1761, mając l. 65, prof. 36.

¹ 13 V i 13 VI *A*; 15 VI *G*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*.

Benigna Thiltschin¹ – zm. 25 VI 1730, mając l. 74², prof. 58³.

¹ Schilischkin *B*; Thilishin *C*, *J*, *K*; Tielissin *D*; Tilischtin *F*, *I*; Schilischin *G*, *H*

² – *I*, *J*, *K*

³ – *I*, *J*, *K*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*; *H*; *I*; *J*; *K*.

Bernarda Gesselin¹ – *od Opatrzności Bożej*, zm. 29 I 1786, mając l. 41, prof. 14.

¹ Pesselin *G*

* *C*; *D*; *G*; *H*.

Bernarda Kolossin¹ – zm. 25 III 1786, mając l. 28², prof. 12³.

¹ Kollosin *G*

² 28 *B*; – *G*

³ 12 *B*; – *G*

* *B*; *G*.

Bernarda Strachvitzin¹ – zm. 18² IX 1753, mając l. 64, prof. 45.

¹ Strakwitzin i Strachwitzin *B*; Strachwitzin *F*, *G*; Strathwizin *H*

² 17 *A*; 17 i 18 *B*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*; *H*.

Carolina Grechelin – zm. 14¹ I 1772, mając l. 63, prof. 40.

¹ 15 *H*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *G*; *H*.

Catharina Birkin – zm. 29 XI 1816, mając l. 82, prof. 61, jubilatka.

* *H*.

Catharina¹ Hetzelin² – zm. 17 VI 1743, mając l. 83³, prof. 62⁴.

¹ Maria *A*

² Hältlin *H*; Höltzlin *I*

³ – *I*

⁴ – *I*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *F*; *G*; *H*, *I*.

Ceslaa Apfelin¹ – zm. 16 I² 1766, mając l. 78, prof. 59, jubilatka.

¹ Apffelin *B*; Apfelin i Apfellin *C*

² 16 I i 16 II *C*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E* (błędnie, że z klasztoru w Brnie); *G*; *H*.

Constantia Madeckin – zm. 30 III 1711, mając l. –, prof. –.

* *F*; *I*.

Cordula Qualischin¹ – zm. 132 X 1727, mając l. 62³, prof. 45⁴.

¹ Waliskin *B*; Qualissin *C*; Qualisin *E*, *F*, *I*, *K*

² 12 *A*, *G*; 16 *B*, *D*, *H*

³ 78 *C*, *E*, *F*, *K*; – *I*

⁴ 34 *B*; 62 *C*, *E*, *F*; – *I*, *K*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*; *H*; *I*; *K*.

Dominica Hubendorffin¹ – zm. 14 XII 1757², mając l. 54, prof. 35.

¹ Haubendorffin [!] *A*

² 1758 [!] *E*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *H*.

Dominica Tilschin – zm. 23¹ XI 1803², mając l. 67, prof. 43.

¹ 23 i 25 [!] *C*

² 1804 [!] *A*

* *A*; *B* (błędnie wpisana jako ojciec Dominicus Tilschen); *C*; *D*; *G*; *H*.

Dominica Ulckin – zm. 9 VI 1715, mając l. 64, prof. 49.

* *F*.

Eleonora Grünerin¹ – zm. 19 VII 1707, mając l. –, prof. –.

¹ Grünerin *F*; Kriegerin *I*

* *F*; *I*.

Francisca Foggin¹ – zm. 2 III 1770, mając l. 31, prof. 12.

¹ Fokin *E*

* *A*; *B* (błędnie, że zmarła w Ołomuńcu); *C*; *D*; *E*; *G*.

Francisca Kredellin¹ – zm. 8² XI 1748³, mając l. 70⁴, prof. 45⁵.

¹ Kredelin *A*, *B*, *H*

² 10 [!] *G*

³ 1745 *B*

⁴ 65 *F*; – *I*

⁵ – *I*

* *A*; *B*; *C*; *E*; *F*; *G*; *H*; *I*.

Hedwigis¹ Danzwitzin² – zm. 1³ III 1734⁴, mając l. 68⁵, prof. 46⁶.

¹ Hedvigis *A*, *B*, *D*, *G*, *K*; Hedwigis i Hedvigis *J*

² Dantzvitzin *A*, *D*, *G*; Dantzvitzin i Danzvizin *J*; Dantzvitzin *K*; Danzweczin *H*

³ 1 i 3 [!] *J*

⁴ 1735 *B*

⁵ – *I*

⁶ 48 [!] *B*; – *I*, *J*, *K*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *G*; *H*; *I*; *J*; *K*.

Hedwigis¹ Weissenbeckin² – zm. 10 XI 1789³, mając l. 69⁴, prof. 49⁵.

¹ Hedvigis *C*

² Weissenbökin *A*, *C*; Weisenpek *D*; Weissenböckin *H*

³ – *C*; 1790 *D*

⁴ 69 *A*, *B*; – *C*; 70 *D*, *H*

⁵ 48 *B*; – *C*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *H*.

Hyacintha Conradin – zm. 29 VI 1800, mając l. 71¹, prof. 43².

¹ 43 *C*

² 14 *C*; 49 *G*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *G*; *H*.

Hyacintha Debelskin¹ – zm. 23 V 1747, mając l. 63², prof. 44³.

¹ Dobleskin *B*; Debelskyn *F*

² – *I*

³ 38 *E*; – *I*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *H*; *I*.

Innocentia Hoffmannin¹ – zm. 22 VIII 1764, mając l. 54, prof. 35.

¹ Hoffmanin *C*, *E*, *G*; Hoffmaninn *H*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *G*; *H*.

Joanna Andreschin¹ – zm. 1² IV 1761, mając l. 80³, prof. 58, jubilatka, jako podprzeorysza.

¹ Andershin *D*

² 1 i 10 [!] *B*

³ 80 i 89 *B*; 89 *C*; 72 *E*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *F*.

Josepha¹ Bienin² – zm. 11³ IV 1732, mając l. 67⁴, prof. 46⁵.

¹ Iosepha *F*, *I*

² Bienerin *D*

³ 2 *C*, *E*, *J*, *K*

⁴ 61 *A*; 64 *B*; – *I*

⁵ 42 *A*, *B*; – *I*, *J*, *K*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*; *H*; *I*; *J*; *K*.

Josepha Pillerin – zm. 29¹ X 1814, mając l. 76, prof. 54.

¹ 19 *C*

* *C*; *D*; *H*.

Josepha Tenglerin – zm. 14 VII¹ 1757, mając l. 37, prof. 20.

¹ 14 VI *A*, *D*, *F*; 14 VI i 12 VII *B*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *H*.

Leopoldina Neidhartin¹ – zm. 22² IV 1756, mając l. 79, prof. 63, jubilatka.

¹ Neidthartin *D*; Neüdthartin *E*, *F*; Neydthartin *H*

² 23 *D*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*; *H*.

Ludovica Böhmin – zm. 13¹ X 1747², mając l. 65³, prof. 46⁴.

¹ 13 i 23 *D*; 23 *E*, *G*

² 1741 [!] *B*; 1748 [!] *C*

³ – *I*

⁴ – *I*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*; *H*; *I*.

Magdalena Löwin¹ – zm. 8² I 1732³, mając l. 70⁴, prof. 53⁵.

¹ – *B*; Löblin *C*; Löbin *D*, *E*; Lovin *H*

² 6 [!] *C*

³ 1673 [!] *E*; 1642 [!] *J*, *K*

⁴ 51 *J*; – *I*

⁵ 50 *B*; 59 *H*; – *I*, *J*, *K*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*; *H*; *I*; *J*; *K*.

Margaretha¹ Hanckin² – zm. 23 XII 1720, mając l. 83³, prof. 63⁴.

¹ Margaritha *B*, *D*

² Hankin *A*, *B*, *D*

³ – *I*

⁴ 50 *F*; – *I*

* *A*; *B*; *D*; *F*; *G*; *H*; *I*.

Margaretha Scholzin¹ – zm. 23 VIII 1809, mając l. 47², prof. 24.

¹ Schalzin *B*

² 74 *B*

* *B*; *C*; *D*; *G*; *H*.

Marianna¹ Seidelin² – zm. 27 IX 1797, mając l. 56, prof. 24.

¹ Anna *A*, *B*

² Seidlin *A*, *B*, *H*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *H*.

Martha Lindnerin¹ – zm. 16² XI 1721³, mając l. 50⁴, prof. 28⁵.

¹ Lintzerin *A*

² 15 *C*

³ 1727 [!] *I*

⁴ – *I*

⁵ – *I*, *K*

* *A*; *B*; *C*; *D*; *E*; *F*; *G*; *H*; *I*; *K*.

Martina Kunetzkin¹ – zm. 5 I 1715, mając l. 56, prof. 36.

¹ Bonjutznin [!] *F*; Kunetzkin *Das Neu-vermehrte Itzt-lebende Breßlau. Nebst einem Vor-Bericht von denen Regenten der Stadt Breßlau. Brieg 1703, s. 68.*

* *F*.

Osanna Kuchendorffin¹ – zm. 9 V 1782, mając l. 71², prof. 43.

¹ Kuchendorffin *A, D, E*

² 74 *G*

* *A; B; C; D; E; G; H.*

Patientia Sanichin¹ – zm. 30² X 1729, mając l. 56³ prof. 38⁴.

¹ Samichin *B; – C; Sannigin D; Sannichin F*

² 31 *B, D, G, H*

³ 40 *B; – I*

⁴ 19 *B; – I, J, K*

* *B; C; D; E; F; G; H; I; J; K.*

Potentia¹ Kaspergerin² – zm. 28³ II 1762, mając l. 75, prof. 53, jako podprzeorysza.

¹ Pudentiana [!] *A, C, D, E, G, H*

² Kashpergerin *A; – D; Kaschpergerin E, G, H; Kaschbergerin F*

³ 29 *H*

* *A; B; C; D; E; F; G; H.*

Rosa Kargerin – zm. 10 XII 1783, mając l. 46¹, prof. 10².

¹ – *G*

² 13 *A, E; – G*

* *A; B; D; E; G; H.*

Rosa Kuchendorffin¹ – *od Serca Jezusa*, zm. 13² I 1758, mając l. 48, prof. 21.

¹ Hochendorffin [!] *C, E, H; Kochendorffin F*

² 14 *C, E*

* *A; B; C; D; E; F; H.*

Rosa Leitnerin¹ – zm. 8² VIII 1720³, mając l. 36⁴, prof. 17⁵.

¹ Lemerin *A; Leütherin F; Leithnerin G, H, I*

² 6 *F*

³ 1740 [!] *A*

⁴ – *I*

⁵ – *I*

* *A; B; D; F; G; H; I.*

Rosalia Peschelín – zm. 1 II 1752, mając l. 58¹, prof. 40².

¹ – *I*

² – *I*

* *A; B; C; D; E; F; G; I.*

Seraphina Schmidin¹ – zm. 15 III 1812, mając l. 61, prof. 39.

¹ Schmidt *H*

* *B; C; G; H.*

Seraphina Toscanin¹ – zm. 15 XI 1753, mając l. 59, prof. 41, jako przeorysza.

¹ Tarskin [!] *A; Tosinkanin D; Toschkanin E, H; Toschanin G*

* *A; B; C; D; E; F; G; H.*

Sophia Gambsin – zm. 8 XI 1764, mając l. 51¹, prof. 32².

¹ 57 *A, B, E*

² 31 *A*

* *A; B; C; E; G; H.*

Sophia Schmender – zm. 20 IX 1817, mając l. 48, prof. 27.

* *H.*

Theresia Mentzelin¹ – zm. 6 III 1724, mając l. 85², prof. 61³.

¹ Mentzlin *A, B*; Menzelin *H, J*

² 83 *F*; 82 *H*; – *I*

³ 62 *E, F*; – *I, J, K*

* *A; B; C; D; E; F; G; H; I; J; K.*

Theresia Zedlitzin¹ – zm. 30² III 1779, mając l. 70, prof. 49.

¹ Zedlitzkin *G*

² 28 *B*

* *A; B; C; D; G.*

Victoria Waltzheimin¹ – zm. 28 IX 1743², mając l. 69, prof. 35.

¹ Haltzheimin [*!*] *G*; Walcharini [*!*] *H*

² 1744 [*!*] *C*

* *A; B; C; D; F; G; H.*

Vincentia Binnerin – zm. 2 V 1785, mając l. 82, prof. 56.

* *A; B; C; D; G; H.*

Na podstawie dominikańskich nekrologów klasztorów czeskich i morawskich powstał wykaz 61 dominikanek wrocławskich zmarłych w XVIII w. i na początku XIX w. Porównanie tego wykazu z katalogiem wydany w 1803 r. pozwala stwierdzić, że w mortuarzach aż 14 siostr zostało pominiętych: Ceslaa Lindnerin, Agnes Perlizien, Nepomucena Schupkin, Amanda Ottin, Alberta Scholtzin, Augustina Klusin, Ludovica Scholtzin, Raymunda Bögnerin, Sophia Schmendern, Osanna Dürrin, Magdalena Kopschin, Euphrosina Binsodin, Carolina Schlatzkin i Francisca Dramern⁶⁴. A stało się tak z różnych powodów. Jednym z nich mógł być ten, że zaprzestano przysyłać albo wysyłać tylko niektóre zawiadomienia o zmarłych zakonnikach i zakonnicach ze Śląska do klasztorów w Czechach i na Morawach, gdyż większość tych ostatnich została zsekularyzowana już w latach osiemdziesiątych XVIII w., czyli znacznie wcześniej niż na ziemi śląskiej (1810 r.)⁶⁵. Ponadto po kasacie konwentów śląskich, gdy ich dotychczasowym mieszkańcom nakazano je opuścić, nie było zapewne ani obowiązku ani jakiejś wyznaczonej osoby, która powinna była takie zawiadomienie przesyłać. Te nieliczne wpisy dotyczące dominikanek wrocławskich zmarłych pod koniec XVIII w. i na początku XIX w. zostały dokonane najprawdopodobniej w ramach prowadzonych uzupełnień w XIX w. i to zapewne na podstawie jakichś źródeł drukowanych. Ta sprawa wymaga dalszych badań źródłowych.

⁶⁴ Catalogus 1803.

⁶⁵ J. Zouhar, *Česká dominikánská provincie v raném novověku (1435-1790)*, Praha 2010, s. 84-86.

Bibliografia

Źródła rękopiśmienne

Moravský zemský archiv v Brně

– fond E 16, B-knihy, kart. 4, rps 9.

– fond E 17, B-spisy, 6/2a.

– fond E 17, B-spisy, 6/2b.

– fond G 1, sygn. 5443.

– fond G 10, sygn. 452.

– fond G 12, Cerr II, č. 166, inv. č. 280.

Moravská zemská knihovna v Brně, ZD Rkp. 8 (dawniej: ZD 18.IV.4).

Státní oblastní archiv v Plzni, Dominikáni Cheb, inv. č. 9, č. knihy 9.

Vědecká knihovna v Olomouci, sygn. M II 99.

Narodní Archiv v Praze, ŘD 2, ŘD 3, ŘD 151.

Archivum Generale Ordinis Praedicatorum in Roma, Liber O/II, k. 868-881: *Memorabilia Ducalis Sancti-Monialium Coenobii Ordinis Sancti Dominici ad Divam Partheno-Martyrem Catharinam Wratislaviae in Silesia.*

Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu, sygn. V C 4 a: *Wahlen einer neuen Priorin im Dominikanerinnenkloster S. Catharinae in Breslau.*

Archiwum Państwowe we Wrocławiu

– zespół 1011 (Rep. 58): *Klasztor Dominikanek św. Katarzyny we Wrocławiu.*

– zespół 167 (Rep. 135), sygn. 51: *Archiv des Katharinen Klosters zu Breslau.*

– zespół 167 (Rep. 135), sygn. 52: *Summarische Auszüge der Urkunden des Jungfräul[ichen] Stifts bei St. Catharina Ordinis Praedicatorum, sive S. Dominici zu Breslau.*

Źródła drukowane

Breslauer Urkundenbuch, t. 1, wyd. G. Korn, Breslau 1870.

Catalogus alphabeticus Fratrum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae, cum expressione, patriae, conventuum, affiliationis, dierum, mensium, annorum nativitatis, professionis et conventuum, in quibus assignati degunt. Pro anno MDCCXLVI, Pragae 1746.

Catalogus alphabeticus Fratrum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae, cum expressione, patriae, conventuum, affiliationis, dierum, mensium, annorum nativitatis, professionis et conventuum, in quibus assignati degunt. Pro anno MDCCLII, Pragae 1752.

Catalogus FF. et SS. S. Ordinis Praedicatorum in Silesia, Wratislaviae 1803.

Catalogus fratrum Ordinis Praedicatorum ad Provinciam Bohemiae pertinentium. Anno 1813.

Directorium divini officii sacri Ordinis Praedicatorum juxta novissimum breviarium auctoritate apostolica approbatum et compositum pro Congregatione B. Ceslai in Silesia ad annum Domini MDCCLX, Wratislaviae 1760.

Directorium divini officii sacri Ordinis Praedicatorum juxta novissimum breviarium auctoritate apostolica approbatum et compositum pro Congregatione B. Ceslai in Silesia ad annum Domini MDCCLXVI, Wratislaviae 1766.

Kublin G., *Wykaz dominikanów i dominikanek śląskiej kongregacji bł. Czesława z 1774 roku*, „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego”, 38/2018, nr 1, s. 225-241.

Kublin G., *Wypiski z kroniki i protokołów posiedzeń rady dominikanek raciborskich*, Opole 2020, „Studia i Źródła do Dziejów Dominikanów i Dominikanek w Raciborzu”, t. 4.

Kublin G., *Katalog dominikanów prowincji czeskiej z 1710 roku i jego kontynuacja do 1737 roku*, Opole 2023, „Studia i Źródła do Dziejów Dominikanów i Dominikanek w Raciborzu”, t. 7.

Regesten zur schlesischen Geschichte 1301-1315, t. 4, wyd. C. Grünhagen, C. Wutke, Breslau 1892, „Codex diplomaticus Silesiae”, t. 16.

- Regesten zur schlesischen Geschichte 1327-1333*, t. 6, wyd. C. Grünhagen, K. Wutke, Breslau 1903, „Codex diplomaticus Silesiae”, t. 22.
- Regesten zur schlesischen Geschichte 1334-1337*, t. 7, wyd. K. Wutke, E. Randt, H. Bellee, Breslau 1923, „Codex diplomaticus Silesiae”, t. 29.
- Urkundensammlung zur Geschichte des Fürstenthums Oels bis zum Aussterben der Piastischen Herzogslinie*, wyd. W. Haeusler, Breslau 1883.

Opracowania

- Almanach sämtlicher Kloster- und Ritter-Orden mit ausführlicher Chronologie der schlesischen Klöster und Stifter*, Breslau 1845.
- Antkowiak Z., *Kościoły Wrocławia*, Wrocław 1991.
- Borkowska M., *Leksykon zakonnic polskich epoki przedrozbiorowej*, t. 1: *Polska Zachodnia i Północna*, Warszawa 2004.
- Borkowska M., *Zakony żeńskie w Polsce w epoce nowożytniej*, Lublin 2010, „Dzieje Chrześcijaństwa Polski i Rzeczypospolitej Obojga Narodów”, t. 8.
- Derwich M., *Instytucje kościelne na Śląsku Pruskim skasowane na mocy edyktu kasacyjnego z 1810 r., w: Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, red. M. Derwich, t. 2: *Kasaty na Śląsku Pruskim i na ziemiach zaboru pruskiego*, Wrocław 2014, „Opera ad Historiam Monasticam Spectantia” series I, colloquia 8/II, s. 23-64.
- Dola K., *Dzieje Kościoła na Śląsku. Średniowiecze*, Opole 1996, „Z dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku”, t. 9.
- Dola K., *Odpusty w średniowiecznym Wrocławiu*, w: *Viae historicae. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Lechowi A. Tyszkiewiczowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. M. Goliński, S. Rosik, Wrocław 2001, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia”, t. 2306/152, s. 353-365.
- Dola K., *Zabezpieczenie materialne zakonnic z klasztorów skasowanych na Śląsku pruskim w 1810 roku*, w: *Sekularyzacja dóbr kościelnych na Górnym Śląsku w 1810 roku*, red. F. Wolnik, Opole 2011, „Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku”, t. 66, s. 15-58.
- Froböb G., *Geschichte der St. Katharinenkirche in Breslau. Denkschrift zum 600-jährigen Jubiläum und zur Renovation dieser Kirche durch die evangelisch-lutherische Gemeinde 1907/08*, Breslau 1908.
- Heyne J., *Dokumentirte Geschichte des Bisthums und Hochstiftes Breslau. Aus Urkunden, Altenstücken, älteren Chronisten und neueren Geschichtschreibern*, t. 1-3, Breslau 1860, 1864, 1868.
- Hoffmann H., Walz A., *Zur Geschichte der schlesischen Dominikaner in preußischer Zeit*, „Archiv für schlesische Kirchengeschichte”, 17/1959, s. 253-272.
- Jasiński K., *Rodowód Piastów śląskich*, wyd. 2, Kraków 2007.
- Jurek T., *Henryk V Gruby (Brzuchaty)*, w: *Piastowie. Leksykon biograficzny*, red. S. Szczur, K. Ożóg, Kraków 1999, s. 421-423.
- Kaczmarek K., *Przyczynek do badań nad prozopografią konwentu dominikanek wrocławskich w średniowieczu*, w: *Sactimoniales. Zakony żeńskie w Polsce i Europie Środkowej (do przełomu XVIII i XIX wieku)*, red. A. Radzimiński, D. Karczewski, Z. Zyglewski, Bydgoszcz-Toruń 2010, s. 342-352.
- Kielar P., *Nieznane źródła rękopiśmienne do historii dominikanów na Śląsku w okresie reformacji*, „Sprawozdania Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego”, 19/1971, s. 110-118.
- Kłoczowski J., *Dominikanie polscy na Śląsku w XIII-XIV wieku*, Lublin 1956.
- Kłoczowski J., *Wspólnoty zakonne w średniowiecznej Polsce*, Lublin 2010, „Dzieje Chrześcijaństwa Polski i Rzeczypospolitej Obojga Narodów”, t. 3.

- Kublin G., *Katalog raciborskich dominikanek*, Opole 2021, „Studia i Źródła do dziejów Dominikanów i Dominikanek w Raciborzu”, t. 5.
- Kublin G., *Raciborskie dominikanki w nekrologach klasztorów czeskich i morawskich*, „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego”, 37/2017, nr 2, s. 173-189.
- Kulig H., *Die Standesverhältnisse des Breslauer Klarenstiftes im Mittelalter*, Breslau 1939.
- Mandziuk J., *Historia Kościoła katolickiego na Śląsku. Średniowiecze*, wyd. 2, t. 1, cz. 1, Warszawa 2010.
- Mandziuk J., *Żeńskie wspólnoty zakonne w (archi)diecezji wrocławskiej*, Warszawa 2020.
- Manikowska H., *Księga odpustów wrocławskich*, Warszawa 2016.
- Niedziela M.L., *Przejście dominikańskich klasztorów śląskich z prowincji polskiej do czeskiej w pierwszych latach XVIII w.*, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka”, 41/1986, nr 4, s. 635-639.
- Pobóg-Lenartowicz A., *Non omnis moriamur. Dominikanie śląscy w źródłach memoratywnych z XVIII i XIX wieku przechowywanych w archiwach czeskich i morawskich*, Opole 2023.
- Pobóg-Lenartowicz A., *Początki śląskich klasztorów dominikańskich w świetle źródeł przechowywanych w archiwach czeskich i morawskich*, w: *Historia, kultura i sztuka dominikanów na Śląsku 1226-2013. W trzechsetlecie beatyfikacji bł. Czesława*, red. D. Galewski, W. Kucharski, M.L. Wójcik, Wrocław 2015, s. 11-23.
- Pobóg-Lenartowicz A., *Źródła do dziejów dominikanów śląskich w archiwach czeskich i morawskich*, w: *Kościół na Śląsku. Z dziejów kultury i życia religijnego*, red. F. Wolnik, Opole 2012, „Opolska Biblioteka Teologiczna”, t. 127, s. 219-230.
- Prausmüller T., *Św. Katarzyna. Klasztor Dominikanek w Poznaniu 1283-1822*, Poznań 1928.
- Rathsmann A., *Fragmente aus der Geschichte der Klöster und Stiftungen Schlesiens von Entstehung bis zur Zeit ihrer Aufhebung im November 1810*, Breslau 1811.
- Stefaniak P., *Dzieje mniszek dominikańskich w krajach słowiańskich*, Kraków-Racibórz 2007.
- Stefaniak P., *Najstarszy polski klasztor dominikanek klauzurowych i jego mieszkanki*, „Kronika Miasta Poznania”, 2004, nr 3, s. 120-130.
- Stefaniak P., *Przyjrzymy się dziejom. Klasztor św. Katarzyny we Wrocławiu*, „Gość Niedzielny”, 78/2001, nr 31, s. 18.
- Stelmach R., *Śląskie dokumenty odpustowe do końca XV w.*, w: *Klasztor w społeczeństwie średniowiecznym i nowożytnym*, red. M. Derwich, A. Pobóg-Lenartowicz, Opole-Wrocław 1996, „Opera ad Historiam Monasticam Spectantia”, t. 1/2, s. 181-189.
- Stelmach R., *Uposażenie klasztorów dominikanów na Śląsku w średniowieczu w świetle zachowanych dokumentów*, w: *Święty Jacek i dziedzictwo dominikańskie*, red. E. Mateja, A. Pobóg-Lenartowicz, M. Rowińska-Szczepaniak, Opole 2008, s. 467-481.
- Stelmach R., *Źródła do dziejów śląskich dominikanów zachowane w archiwach wrocławskich*, w: *Dominikanie. Gdańsk – Polska – Europa*, red. D.A. Dekański, A. Golembnik, M. Grubka, Gdańsk-Pelplin 2003, s. 519-530.
- Sutowicz A., *Klasztor żeński i miasto jako przestrzeń realizacji ambicji społecznych i religijnych na przykładzie dominikanek wrocławskich w XIV i XV wieku*, „Świdnickie Studia Teologiczne”, 15/2018, nr 2, s. 177-200.
- Tarnas-Tomczyk A., *Uposażenie fundacyjne śląskich klasztorów żeńskich do połowy XIV wieku*, w: *Sactimoniales. Zakony żeńskie w Polsce i Europie Środkowej (do przełomu XVIII i XIX wieku)*, red. A. Radziwiński, D. Karczewski, Z. Zyglewski, Bydgoszcz-Toruń 2010, s. 206-233.
- Walewander E., *Dominikański wzorzec świętości w życiu i dziele Kolumby Bialeckiej 1838-1887*, Katowice 1993.
- Weiß A., *Chronik der Stadt Breslau von der ältesten bis zur neuesten Zeit*, Breslau 1888.
- Wiesiołowski J., *Dominikanie w miastach wielkopolskich w okresie średniowiecza*, w: *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222-1972*, red. J. Kłoczowski, t. 1, Warszawa 1975, s. 195-269.

- Wiesiołowski J., *Dominikanki poznańskie w kręgu mecenatu przedpelkowiców*, „Kronika Miasta Poznania”, 2004, nr 3, s. 109-119.
- Wiszeński P., *Nonnenklöster in Schlesien bis 1810. Forschungsstand und Forschungsperspektiven*, w: *Geschichte des christlichen Lebens im schlesischen Raum*, red. J. Köhler, R. Bendel, t. 1, Münster 2002, „Religions- und Kulturgeschichte in Ostmittel- und Südosteuropa”, t. 1, s. 327-336.
- Woroniecki J., *Św. Jacek Odrowąż i wprowadzenie Zakonu Kaznodziejskiego do Polski*, Katowice 1947.
- Zimmermann F.A., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, t. 11, Brieg 1794.
- Zouhar J., *Česká dominikánská provincie v raném novověku (1435-1790)*, Praha 2010.